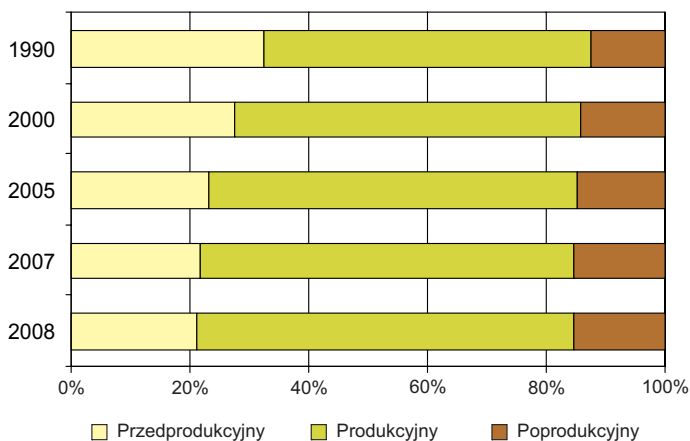

Struktura ludności według płci od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, które stanowią 51,1% ludności województwa. W 2008 r. **współczynnik feminizacji** dla województwa podkarpackiego osiągnął wartość 104,6 (dla kraju – 107,1). Oznacza to, że na 100 mężczyzn przypadało statystycznie 105 kobiet (w miastach – 109, a na wsi – 101).

STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU
Stan w dniu 31 XII

Wiek środkowy (mediana) mieszkańców województwa podkarpackiego z roku na rok jest coraz wyższy. W 2008 r. mediana wieku wyniosła 35,8 lat, co oznacza, że połowa ludności osiągnęła ten wiek (w roku 2002 mediana wyniosła 33,6, w 2007 – 35,4). Mediana dla kobiet wyniosła 37,5 lat, a dla mężczyzn – 34,2. Mieszkańcy miast są średnio o 2 lata starsi od mieszkańców wsi.

Obserwuje się niekorzystne zmiany, świadczące o starzeniu się społeczeństwa. Następuje zmniejszanie się udziału dzieci i młodzieży (0-17 lat) w ogólnej liczbie ludności województwa, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej). Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 18 lat) obniżył się z 21,6% w 2007 r. do 21,0% w 2008 r. Jednocześnie wzrósł nieco udział osób w wieku poprodukcyjnym – z 15,3% do 15,5%. Zwiększył się również udział ludności w wieku produkcyjnym – z 63,1% w 2007 r. do 63,5% w 2008 r.

W 2008 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) przypa-

dało 58 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym), podczas gdy w 2007 roku – 59. Omawiana relacja dla miast wyniosła 51 osób, a dla wsi – 63 osoby.

URODZENIA

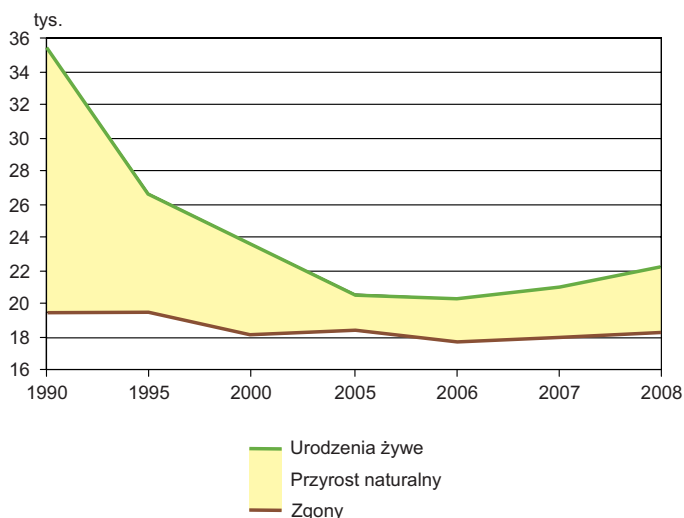
W 2008 r. zanotowano 22224 urodzeń żywych, tj. o 6,0% (o 1257 urodzeń) więcej niż w roku poprzednim i o 5,8% mniej niż w roku 2000.

Współczynnik urodzeń wyniósł 10,6‰ (dla kraju – 10,9‰) i w stosunku do roku 2007 wzrósł o 0,6. W miastach na 1000 ludności przypadało 10 urodzeń żywych, natomiast na wsi – 11. Najniższy współczynnik urodzeń wystąpił w powiecie stalowowolskim i Tarnobrzegu (odpowiednio 9,2‰ i 9,3‰), a najwyższy w powiatach brzozowskim i łańcuckim (odpowiednio 12,2‰ i 11,7‰).

Rok 2008 był kolejnym, w którym zaobserwowano poziom reprodukcji ludności niezapewniający prostej **zastępowalności pokoleń**, tj. kiedy na jedną kobietę w wieku 15-49 lat przypada średnio 2,1 – 2,15 urodzeń dzieci. W odniesieniu do roku 2007, ogólny **współczynnik dzietności** wzrósł z 1,275 do 1,341 i był niższy niż w kraju (1,390). W miastach wyniósł 1,227, natomiast na wsi – 1,424.

Ogólny **współczynnik płodności**, określony liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat), w 2008 r. osiągnął poziom 40,7. Wyższa płodność występuje u kobiet mieszkających na wsi, gdzie na 1000 kobiet przypada 43 dzieci, przy 37 w miastach (w Polsce – odpowiednio: 46 i 41).

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

W latach dziewięćdziesiątych XX w. nastąpiło przesunięcie najwyższej płodności kobiet z grupy wieku 20-24 lata do grupy 25-29. Przeciętny wiek kobiet (mediana), które w 2008 r. urodziły dziecko, wyniósł 28,1 lat, a rodzących po raz pierwszy – 25,6 lat (dla porównania, w roku 2005 wiek ten był niższy i wyniósł odpowiednio: 27,6 i 25,0 lat).

Urodzenia z matek nastoletnich stanowiły 4,5% ogółu urodzeń, natomiast 11,2% – z matek mających 35 lat i więcej. W 2008 r. ponad 4 urodzenia na 1000 były martwe. Urodzenia pozamałżeńskie stanowiły 10,0% urodzeń żywych.

Wartość **współczynnika dynamiki demograficznej** (liczba urodzeń na 1 zgon) obniżyła się z poziomu 1,301 w 2000 r. do 1,219 w roku 2008 (w 2007 r. wyniósł on 1,171). W miastach na jeden zgon przypadało 1,256 urodzeń, a na wsi – 1,198. W kraju współczynnik dynamiki demograficznej osiągnął wartość 1,093.

ZGONY

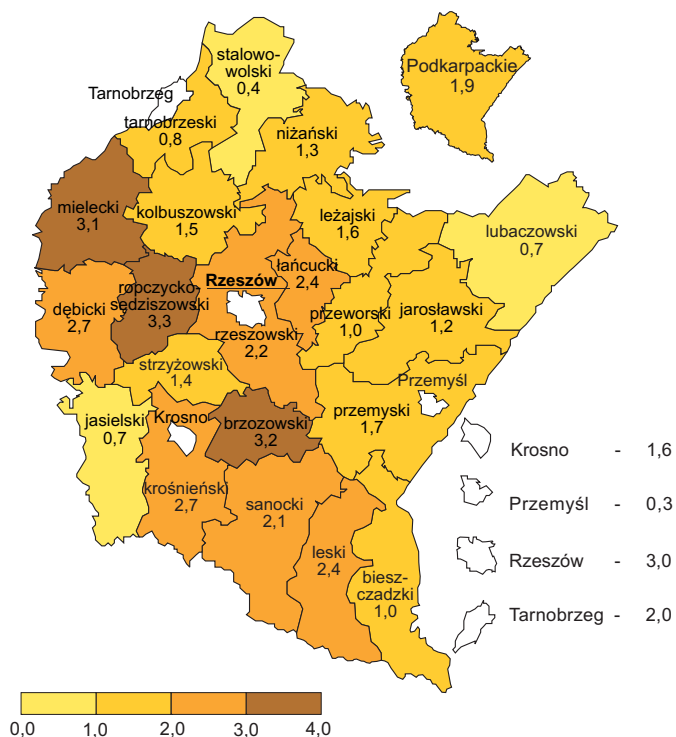
W 2008 r. zmarło 18225 osób, tj. o 315 osób więcej niż w 2007 r. i o 622 mniej niż w roku 2006 oraz o 96 osób więcej niż w roku 2000.

Współczynnik umieralności w województwie podkarpackim wyniósł 8,7‰, co oznacza, że na 1000 ludności przypadało 8,7 zgonów (dla Polski wskaźnik ten wyniósł 10,0‰). Liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców w miastach wyniosła 7,9, a na wsi – 9,2. Najniższy współczynnik umieralności wystąpił w Tarnobrzegu (7,3‰) i Rzeszowie (7,6‰), a najwyższy w powiatach przeworskim (10,3‰), lubaczowskim (9,8‰) i jarosławskim (9,5‰).

Wśród zmarłych osób przeważali mężczyźni, którzy w 2008 r. stanowili 53,6% (w 2007 – 52,9%). Połowa zmarłych osób nie ukończyła 76,5 lat; dla kobiet wiek średni wyniósł 80,8 lat, a dla mężczyzn – 71,9 lat.

W 2008 r. zarejestrowano 120 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia). Na 1000 urodzeń żywych przypadało – (podobnie jak średnio w kraju) – ok. 5 zgonów niemowląt, czyli o jedno mniej niż w roku 2007.

PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI W 2008 R.

MAŁŻEŃSTWA

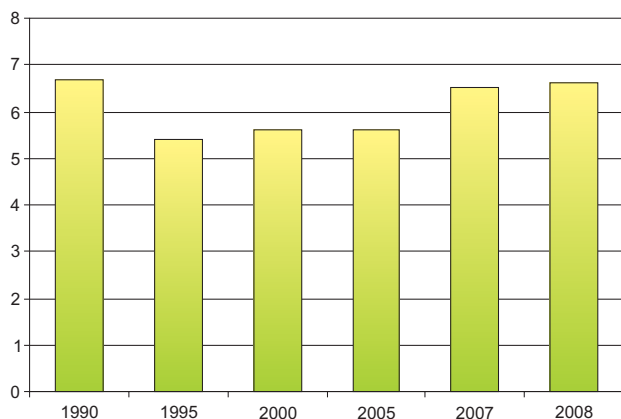
W 2008 r. zawarto 13878 związków małżeńskich, tj. o 0,8% więcej niż w 2007 r. i o 17,8% więcej niż w 2005 r. Na 1000 ludności przypadało 6,6 nowo zawartych małżeństw (w kraju – 6,8). Wskaźnik ten zarówno w miastach jak i na wsi ukształtował się na tym samym poziomie jak w województwie.

Średnia wieku (mediana) dla wstępujących w związek małżeński po raz pierwszy w 2008 r. wyniosła: dla kobiet - 24,6 lata, dla mężczyzn - 26,7 lat.

W 2008 r. wśród nowożeńców 91,9% stanowiły pary pierwsze, tj. panny z kawalerami (w kraju – 84,7%).

Małżeństwa wyznaniowe stanowiły 77,3% wszystkich zawartych w 2008 r. małżeństw, a w roku 2007 – 76,3%, w 2005 r. – 77,9%. Odsetek takich małżeństw jest wyższy na wsi (81,2%) niż w miastach (71,7%). Spośród 10728 małżeństw wyznaniowych, tylko 19 nie było związkami zawartymi w kościele katolickim. W liczbie tej największy udział mają związki zawarte w polskim autokefalicznym kościele prawosławnym (6 związków).

MAŁŻEŃSTWA NA 1000 LUDNOŚCI

ROZWODY I SEPARACJE

Po utrzymującym się od dwóch lat spadku liczby prawomocnie orzeczonych rozwodów, w ostatnim analizowanym roku wystąpił ich wzrost. W 2008 r. rozwiodło się 2290 par małżeńskich, tj. o 76 więcej niż w roku poprzednim. W odniesieniu do roku 2005 liczba ta była o 14,7% mniejsza.

Wskaźnik rozwodów, określany jako liczba rozwodów przypadająca na 1000 ludności, zwiększył się do poziomu 1,087 w 2008 r. z 1,051 w 2007 r. Po województwie lubelskim i świętokrzyskim był jednym z najniższych w kraju. W miastach natężenie rozwodów jest prawie 3 razy wyższe niż na wsi (odpowiednio: 1,734 i 0,643).

W 2008 r. na 1000 nowo zawartych małżeństw przypadało ponad 165 rozwodów, przy czym w miastach – 263, a 98 na wsi. Dla porównania, w roku 2005 na 1000 zawartych małżeństw przypadało 228 rozwodów (355 w miastach i 142 na wsi).

W ponad 3/4 przypadkach powództwo wniosła kobieta. Orzeczenie rozwodu z winy męża nastąpiło w 22,4% spraw, z winy żony – 3,7%, z winy obu stron – 4,6%, najczęściej jednak wina nie była orzekana (blisko 70%). Najczęstsze przyczyny rozwodów to niezgodność charakterów (14,8%), niedochowanie wierności małżeńskiej (9,8%) i nadużywanie alkoholu (6,0%) oraz dłuższa nieobecność (4,8%).

W 2008 r. sądy orzekły separację wobec 236 małżeństw (o 25 mniej niż w 2007 r.), z czego 53,8% przypadało na mieszkańców miast. W przeliczeniu na 100 tys. ludności stanowiło to 11,2 (dla miast – 14,8 i 8,7 dla wsi). W kraju wskaźnik ten wyniósł 9,9.

MIGRACJE

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym istotny wpływ na stan zaludnienia są migracje ludności. Od wielu lat w województwie notuje się **ujemne saldo migracji**. W 2006 r. w wyniku migracji liczba ludności zmniejszyła się o 3990, w 2007 r. – o 3153, a w 2008 r. – o 2311, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wynosi minus 1,1 osób (w kraju – minus 0,4). Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu roku przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym okresie. Liczba mieszkańców województwa zmniejszyła się w 2008 roku o 1019 mężczyzn i o 1292 kobiety. Z miast ubyło 2739 osób (3,2 osoby na 1000 mieszkańców), natomiast na wsi liczba ludności zwiększyła się o 428 osób (0,3 na 1000 ludności).

W 2008 r. w województwie podkarpackim zameldowało się na pobyt stały 18,7 tys. osób (z czego 1029 osób przybyło z zagranicy), tj. o 7,5 tys. mniej niż w roku 2007. Wśród ludności napływowej przeważały kobiety (56,2%) oraz osoby osiedlające się na wsi (59,2%). Odpływ ludności wyniósł 21,1 tys. osób, tj. o 8,3 tys. mniej niż 2007 r. Za granicę wymeldowało się z pobytu stałego 1801 mieszkańców (o 92 mniej niż w 2007 r.). Z województwa częściej wymeldowywały się kobiety (53,4%) oraz osoby zamieszkałe na wsi (50,7%).

SALDO MIGRACJI STAŁEJ W 2008 R.

